

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Julerosen

*Blandt alle havens blomster jeg ved en rose skøn,
den bøjer sig så ydmygt som i en stille bøn.
I vissent løv den gemmer sin spæde ynde fin,
i vinternattens mørke den svøber sig i rim.*

*Vi plukker den med glæde, den smykker julens
bord,
men smukkeste dog den pryder vor haves sorte jord.
Thi blomsten, som vi bryder, den visner hastigt
bort,
men julerosens blomster gør vint'ren mere kort.*

*Om ham den stille minder, der bragte julen hid,
den breder ud sin skønhed, som sne den er så hvid.
Blandt alle festens blomster, der er af hænder
værk,
vor Gud han skabte denne så ren og fin og stærk.*

*Den giver tro på livet, som helt var ebbet ud,
trods frosten, som kan hæрге, den bringer dejligt
bud,
at vinterstormens kulde kan blive vind så blid,
at sommer den vil følge på vårens lyse tid.*

A. P. M.

Ovenstående billede er lånt fra Jyøsk Haveselskab.

SLÆGTSGAARDEN

Udkommer hveranden måned.

Redigeret af *Ib Paulsen*.
Carit Etlarsvej 32, Odense. Tlf. 12 72 71.

DANSK SLÆGTSGAARDSFORENING

Postadresse: Postboks 221, Odense.

Kontor: Hybenvej 27, Hjallose.

Telefon: Odense 12 94 73 (09).

Postgironummer 831 42.

Kontoret modtager indmeldelser.

Alle breve til foreningen sendes til kontoret,
artikler til bladet til redaktøren.

Andet samt private forespørgsler til formanden.

Forespørgsler ang. undersøgelser af enhver art
bedes rettet til Slægtsgaards-arkivet.

»SLÆGTSGAARDSARKIVET«

Adresse: Slægtsgaardsarkivet, Det kgl. Bibliotek, Køben-
havn K. Tlf. Minerva 111.

Leder: Arkivar P. K. Hofmannsen. Træffes personlig tirs-
dag og onsdag kl. 14-17.

Formand for arkivudvalget:

Salomon J. Frifelt, »Frifelt«, Ølgod.

Landsbestyrelsen:

Gdr. Chr. R. Christensen, (R), Badstrup, Uggerslev (for-
mand). Tlf. (09) 85 11 49.

Gdr. N. Slemming, Rønne Allé 4, Rønde (næstfor-
mand). Tlf. Rønde (063) 7 12 03.

Civilingeniør H. M. Markersen, (R), Rødby
Tlf. Rødby 90 11 19.

Gdr. Jørgen Petersen, Thorsgård, Gislinge.
Tlf. Gislinge 32.

Proprietær Bent Bjergskov, Rosenlund, Kølstrup.
Tlf. Rynkeby 17.

Gdr. Einer Petersen, Kikhavn, Hundested.
Tlf. Hundested 149.

Hofjægermester Cederfeld de Simonsen, Erholm,
Aarup. Tlf. Aarup 91 (helst kl. 9-10).

Gdr. Olaf Poulsen, Gundestrupgård, Års.
Tlf. Års (086) - 2 11 69.

Gdr., sognefoged Holger Grøntved, Mygdal, Hjørring.
Tlf. Mygdal 31.

Gdr. Marcus Hansen, St. Duegård, Aakirkeby.
Tlf. Aaker 10.

Gdr. Jens Skau, (R), Nygård, Øster Lindet.
Tlf. (048) - 4 62 03.

Fru Nina Sørensen, Håstrup, Fredericia.
Tlf. Smidstrup 210.

Gdr. H. Chr. Flytkjær, Rindom, Ringkøbing.
Tlf. Ringkøbing 372.

Forfatteren Salomon J. Frifelt, »Frifelt«, Ølgod.
Tlf. Krusbjerg 20.

Gdr. Jens Bligaard, Oddense, Balling. Tlf. Oddense 11.

Foreningens sekretær og konsulent:

Agronom H. Balle, tlf. Odense (09) 12 94 73 (træffetid
på kontoret mandag og fredag fra 9-13, bedst efter
aftale).

Foreningens juridiske konsulent:

Sagfører, cand. jur. M. Hesselbjerg, Hillerød.
Tlf. Hillerød (03) 26 01 52.

Foreningens revisor:

Statsaut. revisor Kr. Foged, Rosenvængets Sideallé 8,
København Ø. Tlf. Øbro 30 eller Øbro 5000.

Medlemsforhold:

Frk. Inger Christensen,
Risbro 23, Hvidovre, tlf. (01) 78 31 54
(helst før kl. 8 fmd.)

Trykkeri:

Andelsbogtrykkeriet i Odense. Tlf. (09) 12 10 30.

Hovedkontor: Vesterport,
Vesterbrogade 8, København V.

Til Slægtsgaardsforeningens medlemmer

Alle manuskripter og billeder til op-
tagelse i Slægtsgaardsbladet sendes til
bladets redaktør:

Ib Paulsen, Carit Etlarsvej 32, Odense.

☆

Alle henvendelser om annoncer bedes
sendt til kontorets adresse:

Postboks 221, Odense.

Husk altid tydelig
afsenderadresse!

LANDCREDITKASSEN

Laan i landbrug, skov- og havebrug
samt grundforbedringslaan.

Laan kan tilbydes til rentefod 3½, 4, 4½, 5, 5½, 6, 6½ og 7 pct.
Kasseobligationer kan vederlagsfrit indskrives og noteres paa navn.

Creditkassen for Landejendomme i Østifterne

Anker Heegaardsgade 4, København V, telf. (01) 15 96 35

SLÆGTSGAARDEN

Medlemsblad for Dansk Slægtsgaardsforening

Nr. 152

December

1967 - 26. årg.

Ejendomsdokumenter, stempelafgifter, tinglysningsgebyrer

Af H. Balle

FORUDSÆTNINGEN for at kunne gennemføre et generationsskifte eller en ejendomsoverdragelse i det hele taget samt for optagelse af et kreditforøningslån eller andre lån i offentlige midler er, at ejeren kan fremlægge dokumenter og attester, der beviser hans ejendomsret (adkomst) til den pågældende ejendom.

Desværre bliver nogle ejendomsoverdragelser eller lånoptagelser unødigt forsinket og udsat, fordi et eller flere af ejendommens vigtigste dokumenter mangler.

Det kan skyldes, at ejeren ikke har sine ejendomsdokumenter samlet i en dokumentmappe. Ved opbevaring forskellige steder i skuffer og skabe mellem forskelligartede breve og papirer kan det være vanskeligt at finde enkelte dokumenter. Årsagen kan også være, at bortkomne dokumenter er afleveret til ejendomsmægler, sagfører eller til en institution eller andre og ikke er leveret tilbage.

Der er mange eksempler på, at ejendomsmæglere og sagførere beholder modtagne ejendomsdokumenter unødigt længe, måske i håb om en senere forretning. I nogle tilfælde kan der være aftale om deponering, og i årenes løb glemmer ejeren, hvor de findes. Dette gælder ikke mindst ejendommens matrikelkort, som altid skal benyttes ved optagelse af lån i offentlige midler.

Kreditforeninger, hypotekforeninger og Dansk landbrugs Realkreditfond godkender ikke et gammelt mangelfuldt matrikelkort. Hvis der i løbet af nogle år er sket arealændring på en landbrugs-ejendom ved køb eller salg af grundareal eller ved ombytning af jord ved magelæg eller ved afståelse eller modtagelse af endog ganske små arealer til eller fra vejanlæg eller skelforandringer, kræves, at ejendommens matrikelkort er ført ajour, således at matrikelnumre og hartkornansættelse

stemmer overens med dommerkontorets tingbog og med amtstuens og kommunekontorets ejendomsoplysninger. Ligeledes skal et matrikelkort være ajourført med påskrevet areal eller vedhæftet arealattest.

Mange lånesagers ekspedition bliver udsat nogle kostbare uger, fordi der savnes et fyldestgørende matrikelkort, som skal følge med lånebegæringen og de øvrige dokumenter.

Under den nuværende kreditindskrænkning og obligationsrationering med 10-12 eller flere måneders ventetid før obligationerne kan stilles til rådighed for låntagerne, bør låntagerne have deres ejendomsdokumenter i orden for at undgå yderligere ventetid før en lånansøgning med de fornødne dokumenter som bilag kan ekspederes. Det gælder som foran nævnt om at have et ajourført, fuldgældigt matrikelkort, og som et andet eksempel på årsag til unødigt forsinkelse kan nævnes, at bygningsbrandpolitien skal være i orden. Ved lånoptagelse bliver mange bygningsbrandpolicer ikke godkendt som følge af manglende ajourføring. Efter gennemførelsen af fuld- og nyværdiforsikring skal en brandforsikringspolice være ændret til dette forsikringsgrundlag, før den vedlægges en lånansøgning som bilag. Til denne benyttelse ordner forsikringsselskaberne hurtigt udstedelse af ny police ved anmodning derom. - En bygningsbrandpolice skal være forsynet med rigtigt matrikelnummer, det vil sige det eller de matrikelnumre, bygninger er opført på, - både tal og vedføjede bogstaver skal være korrekte, for at undgå at brandpolitien returneres til lånansøgeren til berigtigelse.

Ved optagelse af lån i forbindelse med generationsskifte eller i anden anledning medfører det i almindelighed en nedgang i formuen og formueskatten, hvis der betales formueskat. Også af den

grund bør manglende ejendomsdokumenter ikke være årsag til, at lånoptagelsen forsinkes til efter statusopgørelsen ved regnskabsårets slutning.

Creditkassen for landejendomme i Østifterne har udarbejdet følgende overskuelige vejledning, som med tilladelse gengives her:

Oversigt over dokumenter og attester m. v. ved optagelse af kreditforeningslån.

Der må oplyses om:	Hvilke papirer kan bruges hertil?	Hvor fås de, og hvad koster de?
Hvem ejer ejendommen?	Skøde (r) eller skifteretsattest hvis ejendommen er overtaget til hensid- den i uskiftet bo.	Dommerkontoret (Skifteretten).
Hvad viser tingbogen?	Original tingbogsattest(er) (ikke over 1 år gammel). Hvis sagen haster, kan et privat notat fra tingbogen bruges, indtil original tingbogsattest er fremskaffet, hvilket normalt tager ca. 14 dage.	Tinglysningskontoret (dommerkonto- ret) i den eller de retskredse, hvor ejendommen ligger, kr. 7 for 1 matr. nr., kr. 8 for 2 matr. nr. el. fl.
Ejendommens areal.	Kort og arealattest eller kort med areal og hartkorn påført af landin- spektør. Er hartkorn (i købstæder areal) ikke det samme som tingbogen, må kortet rettes af landinspektøren.	Landinspektør. Gennemsnitspris kan ikke oplyses, da for mange forskel- lige forhold spiller ind.
Forsikringssum for bygninger, besæt- ning og inventar.	Bygningspolice, løsørepolicer og evt. særskilt police for traktor og meje- tærsker.	
Ved gartneriejendomme: forsikrings- sum for storm- og haglskade på driv- huse.	Storm- og haglskadepolice forsynet med panthaver-deklaration.	
Eventuelle forpagtnings- og lejefor- hold.	Forpagtnings- eller lejekontrakter.	
Samtlige ejendommens skatter.	Sidste kvitteringer for stats-, amts- og kommuneskatter eller attester om disse.	Amtstuen og kommunekontoret. Kr. 1,00 pr. stk.
Ejendomsværdi og grundværdi.	Attest fra sidste vurdering.	Amtstuen eller kommunekontoret. Kr. 1,00-2,00 efter ejendommens størrelse.
Restgælden på prioriteter, Creditkas- sen skal respektere.	Sidste terminkvittering, hvis denne indeholder oplysning om restgælden eller attest om denne. Jordrente og lån fra statskassen, Sparekasselån, mergelgæld m.v.	Amtstuen. Pågældende pengeinstitut.

*Oversigt over stempel- og tinglysningsafgifter i henhold til nugældende lovgivning.
(efter landkreditkassens vejledning)*

Art	Stempelafgift	Tinglysningsafgift
Skøde		
a. fast ejendom	1 % af salgssum	2 % af salgssum + 7 kr.
b. medfølgende løsøre	$\frac{2}{5}$ ‰ af salgssum, dog kun hvis den er over 1000 kr.	
Pantebreve	4 ‰ af hovedstol	1 % af hovedstol + 7 kr.
Servitutter	4 kr., hvis den er ensidig 8 kr., hvis den er gensidig	10 kr. + 7 kr.

Købekontrakt om løspøre	$\frac{2}{5}$ ‰ af salgssum, dog kun hvis den er over 1000 kr.	
Forpagtningskontrakt på bestemt tid under 5 år	2 ‰ af det samlede vederlag	} 1 ‰ af det største årlige vederlag + 7 kr.
1-årig kontrakt	1 ‰ af det årlige vederlag	
Veksel	50 øre pr. påbegyndt 500 kr. ved beløb under 2.000 kr. 1 kr. pr. påbegyndt 1.000 kr. ved beløb over 2.000 kr.	
Rykningspåtegninger		8 kr.
Aflysning af pantebreve		Indtil 3.000 kr. 2,50 kr. 3—4.000 kr. 3,50 kr. o. 4.000 kr. $\frac{1}{2}$ ‰ af beløbet + 1,50 kr.
af servitutter m. v.		6,50 kr.

Som afsluttende bemærkninger om ejendomsdokumenter tilrådes at tage gennemskrivningskopi eller fotokopi af så mange dokumenter, kort og attester som muligt, når det drejer sig om oplysninger, der kan antages at blive brug for senere. Pengeinstitutter, kreditforeninger og andre er sædvanligvis velvillige, hvis der fremsættes ønske om at få en tingbogsattest o. l. fotokopieret. Fotoko-

piering udføres også i Slægtsgårdsarkivet i henhold til annoncen her i medlemsbladet. — Tidsspild, ærgrelser og udgifter kan undgås ved at have mappen med ejendomsdokumenter i orden. Både ældre og nye jordbundsundersøgelseskort med reaktionstal m. m., samt dræningskort bør bevares, statusopgørelser og selvangivelser bør gemmes i mindst 5 år.

Dansk Slægtsgårdsforening

v/ Sekretær Inger M. Christensen,

Risbro 23,

2650 Hvidovre

Årsmødet på Bornholm

29.-30. maj 1968

I »Slægtsgården« nr. 150 i august omtaltes planen om at holde årsmøde på Bornholm i 1968, hvis der kunne blive tilslutning fra Jylland og Fyn til at gennemføre rejsen med flyvemaskine fra Billund (vest for Vejle), således at ud- og hjemturen og opholdet på Bornholm kan overkommes på 2 dage.

Et fly fra »Tjæreborg-rejser« med plads til 98 passagerer blev reserveret, men da der i løbet af kort tid indkom 153 tilmeldelser til flyveturen fra Billund, er der nu bestilt 2 maskiner med plads til i alt 196 deltagere, da der er indkommet flere forespørgsler.

Udover de 153 vil de 43 ledige pladser til flyveturen fra Billund til Bornholm blive tildelt de der først melder sig skriftligt til foreningens kontor, Hybenvej 27, 5260 Hjallesø. Se side 11 i »Slægtsgården« nr. 150.

Afrejse fra Billund 29/5 kl. 8. Ankomst til Rønne 1 time senere.

Afrejse fra Rønne 30/5 kl. ca. 18.30. Ankomst til Billund 1 time senere.

Årsmødeprogrammet med omtale af besøgsstederne på busturen Bornholm rundt samt den endelige indmeldelsesblanket fremkommer i medlemsbladet.

Foreningsmeddelelser

Medlemskontingent 1967.

Slægtsgårdsforeningens regnskabsår slutter den 31. december. Vi minder derfor de få medlemmer, der endnu ikke har indbetalt kontingentet for 1967, om snarest at benytte det udsendte girokort.

Ændring af medlemmers navn eller adresse.

Hvor der sker ændring af postadresse eller navneændring, f. eks. ved generationsskifte, hvor de unge indtræder som medlem af Slægtsgårdsforeningen, bedes dette meddelt til det stedlige postbud eller posthus, som udfærdiger en anmeldelse

Undertegnede foreslår, at Slægtsgårdsforeningen opfordrer følgende til at indmelde sig i foreningen:

	Stilling	Navn	Bosted	Adresse
1.	_____	_____	_____	_____
2.	_____	_____	_____	_____
3.	_____	_____	_____	_____
4.	_____	_____	_____	_____
5.	_____	_____	_____	_____

Underskrift _____

Adresse _____

af ændringen til Avispostkontoret, således at medlemsbladet bliver udsendt med rigtigt navn og adresse påtrykt.

Samtidig ønskes gerne en meddelelse derom til Slægtsgårdsforeningens kontor, Risbro 23, 2650 Hvidovre.

Der forekommer praktisk taget ingen reklamationer angående bladets modtagelse, men skulle det ske, at et blad udebliver, bedes det meddelt til postvæsenet. – Manglende blade kan fås ved henvendelse til foreningens kontor.

Juridisk brevkasse.

Det bringes i erindring, at juridiske spørgsmål om ejendomsforhold, arveforhold, familieforhold, slægtsnavn, gårdsnavn m. m. besvares her i bladet af foreningens juridiske konsulent, advokat M. Hesselbjerg, Hillerød.

Spørgsmålene (underskrevet med navn og adresse, som ikke opgives i bladet) kan sendes til postboks 221 Odense eller direkte til advokat M. Hesselbjerg, Hillerød.

Indmeldelse af nye medlemmer.

Dansk Slægtsgårdsforening har stadig brug for en tilgang af nye medlemmer, da der hvert år er en medlemsafgang som følge af dødsfald eller salg af gården til fremmede købere, når der ikke er arvtagere indenfor slægten. Der er dog mange, der fortsætter som personlig medlem efter gård-salg.

Foreningen ønsker gerne bistand af medlemmerne i amtskredsene og af medlemsbladets læsere ved indmeldelse af nye medlemmer i 1968.

Der kan rettes henvendelse til foreningens kontor, Risbro 23, 2650 Hvidovre om at få tilsendt oplysningsskrifter om Slægtsgårdsforeningen samt love og indmeldelsesblanketter.

Hvis De har slægtninge eller bekendte, som De mener vil være interesseret i at blive medlemmer af foreningen, kan navn og adresse opgives på omstående blanket, som bedes afklippet og sendt til foreningens kontor, hvorefter vedkommende får indmeldelsesblanket m. m. tilsendt.

Forretningsudvalget.

80 år

Niels Slemming.

DANSK Slægtsgårdsforenings næstformand siden 1953 og medlem af dens hovedbestyrelse fra 1945 fhv. gårdejer *Niels Slemming*, der i 1960 afstod sin gamle slægtsgård, Fogedgården i Hammelev ved Grenå til en søn og sammen med sin hustru *Kirstine* flyttede til Rønne, fyldte den 9. november 80 år. Gennem de forløbne 22 år i slægtsgårdsbevægelsens tjeneste har Slemming ydet en stor og fortjenstfuld indsats såvel ved sit ener-giske og efterlignelsesværdige arbejde for medlemstilgangen i Randers Amt og medlemstallets bevarelse samme sted som ved sine kloge og be-sindige ord, når formidlende og vigtige beslutnin-

ger i hovedbestyrelsen skulle træffes. Slemming hører til den type af stoute danske bønder, der med egne og gennemtænkte meninger er fast og urokkelig forankret i gammel dansk bondekultur. Er han af en anden mening end den sidste ærede taler, kommer hans bemærkninger uden tøven med besindighed og vægt. Slemming har aldrig lagt skjul på, hvad han ikke syntes om, og den ærlige og bramfri måde, han fremfører sine tan-ker på, er kendt i vide kredse og har skabt re-spekt hos alle, der er kommet i forbindelse med ham. I det offentlige livs tjeneste har han på tal-rige måder ydet sin indsats, således bl. a. som sognefoged i Hammelev sogn, hvor hans slægt har været knyttet til Fogedgården i Hammelev by fra 1717, da »veltjent Rytter Henrich Frich«, Slemmings tiptipoldefader, fik fæstebrev på går-den. Denne blev i 1802 købt til selveje af Slemmings oldefader Niels Sørensen bager fra Voldby, der var gift med Henrich Frichs sønne-datter Anna Margrethe Jensdatter Frich. Slem-mings fader Søren Christian Nielsen Slemming var fra Rimsø Sogn og blev ved sit giftemål 1882 med Mariane Mikkelsen, Niels Sørensen Bagers datterdatter, ejer af Fogedgården, hvor Slemming blev født 9. november 1887. Faderen var fra 1888 sognefoged og lægdsmand i Hammelev Sogn og døde som Dannebrogsmænd på den gamle ho-vedgård Hessel i Aalsø Sogn 1937. Da havde Slemming allerede fra 1926 været ejer af føde-gården i Hammelev, hvor han og hans dygtige

hustru Kirstine Skaarup fra Albøge, som han havde ægtet 1912, skabte et trygt og godt hjem for deres børn. Slemming og Kirstine nyder nu deres Otium i Rønde. I anledning af de 80 år vil alle indenfor Dansk Slægtsgårdsforening, der kender Slemming, sammen med de bedste ønsker gerne bringe ham en varm og hjertelig tak for de

mange år iblandt os, og det er vort håb, at han endnu i mange år må bevare et godt helbred, så hans virke fortsat kan være til gavn og glæde for vor bevægelse, som han selv holder af, og som han har ydet så store tjenester.

Til lykke, Slemming!

P. K. H.

Om den nye arvelov

Af advokat M. Hesselbjerg, Hillerød

I »Slægtsgården« nr. 142 er behandlet arvelovens kapitel 11, der omhandler reglerne om båndlægelse ved testamente. Herefter kommer kapitlerne 12–15, der er af blandet, tildels supplerende indhold. De vigtigste bestemmelser heri skal behandles i det følgende.

KAPITEL 12

Andre bestemmelser om testamente.

I den første paragraf – 66 – siges i stk. 1 indledende:

En ægtefælle kan ved testamente råde over enkelte genstande indenfor sit særeje.

Denne bestemmelse behøver ingen kommentarer, men derefter giver stk. 2 regler for, hvad der gælder med hensyn til ægtefællers fællesje. Da ægtefællerne hver har halvpert i dettes enkelte dele, har det tidligere været antaget, at ingen af ægtefællerne ved testamente kunne råde over enkelte genstande, men § 66 stk. 2 bestemmer nu herom:

Inden for sin boslod kan en ægtefælle testere over ting, som hører til hans bodel. Han kan dog kun med den anden ægtefælles samtykke testere over

1. fast ejendom, der tjener til familiens bolig, eller hvortil ægtefællernes eller den anden ægtefælles erhvervsvirksomhed er knyttet,
2. indbo i det fælles hjem,
3. den anden ægtefælles arbejdsredskaber.

Dette kræver nærmere forklaring om, hvad der menes med udtrykkene »boslod« og »bodel«.

En ægtefælles boslod er den del af fællesboet, som ægtefællen kan råde over i levende live. En ægtefælle kan efter loven om ægteskabets retsvirkninger i levende live råde over, hvad han eller hun har indført i fællesboet, dog med visse begrænsninger, svarende til undtagelserne 1, 2 og 3

i arvelovens § 66 stk. 2. Hertil kommer nu den begrænsning, at ægtefællens råden ifølge testamente ikke kan overstige bodelen, hvilket vil sige halvdelen af fællesboet. Dette har sin forklaring i, at det er bodelen, ikke bosloden, der skal lægges til grund, når fællesboet går i arv.

I den næste paragraf i kapitel 12 – § 67 – er bestemt:

En arvelader kan forpligte sig til ikke at oprette eller genkalde testamente.

Stk. 2. *Erklæringen skal afgives under iagttagelse af reglerne i kapitel 8 om oprettelse af testamente. Er arveladeren umyndig, kræves værgens og overøvrighedens samtykke.*

En bestemmelse, hvorved en arvelader forpligter sig til ikke at oprette eller genkalde testamente, kaldes en arvepagt. Da en sådan både indeholder et testamente og en aftale, må testamentsformen være iagttaget, men tillige betingelserne for en gyldig aftale, herunder myndighed eller værgens og overøvrighedens samtykke.

Det kan være forhold af forskellig art, der danner baggrunden for en arvepagt. Ofte vil arveladeren opnå en fordel ved oprettelsen, men at dette er tilfældet, er ikke nogen betingelse for dispositionens gyldighed.

I den følgende paragraf – 68 – er bestemt:

Ved testamente kan ejendele ikke tillægges flere ved testators død ufødte personer efter hinanden.

Det har tidligere været muligt ved oprettelse af familiefideikommisser at indsætte et ubegrænset antal successive arvinger til et formuegode – en fast ejendom, en pengekapital eller en samling af løsørengstande, men dette er nu udelukket dels ved et forbud i grundloven af 1849 mod oprettelse af len, stamhus eller fideikommissgods dels ved et forbud i grundloven af 1953 mod oprettelse af andet familiefideikommis. Spørgsmålet

blev herefter, hvilken udstrækning forbudet mod oprettelse af familiefideikommissar havde. Dette spørgsmål er nu besvaret i arvelovens § 68 således, at der ikke kan testes til fordel for flere ved testators død ufødte personer efter hinanden.

Som eksempel på hvor mange arvinger der kan indsættes efter hinanden kan nævnes, at en arvelader kan bestemme, at et formuegode først skal tilfalde hans broder, derefter en søn af denne og derefter en søn af brodersønnen og endelig en søn af denne. Hvis den sidste var ufødt ved arveladerens død, bliver formuegodet fri ejendom for ham.

Så længe der findes en efterarving, er formuegodet båndlagt for besidderen, således at denne kun nyder indtægten af formuegodet, men ikke kan disponere over det ved salg eller pantsætning. Formuegodet kan godt være en fast ejendom. I så fald skal begrænsningen i besidderens ret noteres på ejendommens blad i tingbogen.

Den sidste bestemmelse i kapitel 12 – § 69 – lyder således:

Har testator pålagt en arving en bestemt anvendelse af arven eller indskrænkninger i rådigheden over denne, kan justitsministeren, når hensynet til arvingens tarv taler derfor – navnlig hvis forholdene har forandret sig – tillade sådanne afvigelser fra testamentet, som ikke væsentlig fraviger testationens formål og karakter.

Stk. 2. *Har testator indsat nogen til at påse overholdelsen af sådan forskrift, kan afvigelsen ikke ske uden dennes samtykke, medmindre særlige omstændigheder taler derfor.*

Denne bestemmelse behøver ikke nogen længere kommentar. Den giver justitsministeren den såkaldte permutationsret, en ret til at tillade afvigelse fra en testators pålæg til en arving, når arvingens tarv taler herfor, navnlig hvis forholdene har forandret sig. Det har også tidligere været antaget i praksis, at justitsministeriet havde en sådan beføjelse. Den har navnlig været af betydning, hvor arvingen har været et legat eller en stiftelse, hvis indtægter skulle anvendes til et bestemt formål, og denne anvendelse i tidens løb er blevet umulig eller overflødig. Justitsministeren kan da tillade sådanne afvigelser, som må antages at stemme med testators hensigt med dispositionen.

KAPITEL 13

Dette kapitel indeholder kun en enkelt bestemmelse, der lyder således:

Døds-gaver.

§ 70. *Lovens regler om testamenter finder tilsvarende anvendelse på gaveløfter, der ikke kan gøres gældende, så længe giveren lever, og gaver, der gives på hans dødsleje.*

Et testamente forpligter ikke opretteren, med-

mindre det indeholder en arvepagt. Et løfte er derimod bindende for afgiveren, selv om det går ud på at give en gave. Hvis dette løfte ikke skal opfyldes før afgiverens død, kommer det til at virke som et testamente. Af den grund foreskriver bestemmelsen, at lovens regler om testamenter finder tilsvarende anvendelse. Dette vil sige, at testamentsformen skal være anvendt og tillige, at tvangsarvereglerne skal være respekterede, idet en døds-gave ellers kunne bruges til omgåelse af disse.

Det samme gælder med hensyn til gaver, der gives af en person på hans dødsleje.

Selv om gaven er fuldbyrdet inden giverens død, er det en betingelse for dens gyldighed, at lovens regler om testamenter er iagttagne, altså også tvangsarvereglerne.

KAPITEL 14

lyder således:

Arv som tilfalder staten.

§ 71. *Er der ingen arvinger efter loven eller testamente, tilfalder afdødes ejendele staten.*

Stk. 2. *Justitsministeren kan bestemme, at der ikke skal rejses indsigelse mod et testamente, der ville kunne anfægtes efter de herom gældende regler, men må antages at være udtryk for afdødes sidste vilje. Justitsministeren kan endvidere under særlige omstændigheder afstå arven til afdødes slægtninge eller til andre, der har stået ham nær, navnlig når han ikke har kunnet oprette testamente, eller formuen hidrører fra en fælles slægtning.*

Den også tidligere gældende regel om, at staten var arving, når der ingen arvinger var efter loven eller testamente, har nu fået større betydning, fordi fætre og kusiner ikke længere er arvinger efter loven. Det har derfor af et af justitsministeriet nedsat udvalg været foreslået, at sådanne midler, hvortil der ingen arving var, skulle tilfalde en arvefond, hvis midler anvendtes til at yde hjælp til blinde, døve og vanføre, men dette forslag er ikke gennemført, og midlerne går således i statskassen.

Justitsministeren kan dog bestemme, at staten frafalder sin ret i de i stk. 2 omhandlede tilfælde, først og fremmest, hvis der findes et testamente, der ikke opfylder formkravene, men også i andre tilfælde, hvis det kan antages, at afdøde ville have disponeret til fordel for slægtninge eller andre, men ikke har nået at gøre dette.

KAPITEL 15

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

Dette kapitel indeholder hele 10 paragraffer, hvoraf den vigtigste er § 73, der bestemmer:

Tidspunktet for arveladerens død er, medmindre andet følger af §§ 75–78, bestemmende for,

om loven eller hidtil gældende ret skal anvendes.

Hovedreglen er således, at den nye arvelov finder anvendelse for personer, der er døde efter lovens ikrafttrædelsesdato den 1/4-1964, men der er forskellige undtagelser, der omhandles i §§ 75-78. Blandt disse kan nævnes:

Arveretlige retshandler, som ikke opfylder lovens krav med hensyn til habilitet og form, er gyldige, hvis de er oprettet før lovens ikrafttræden og er i overensstemmelse med hidtil gældende ret, jfr. § 76 stk. 1.

Bestemmelser om arveafkortning, truffet i overensstemmelse med tidligere gældende regler bevarer deres retsvirkning, selv om arveladeren er død efter lovens ikrafttræden, jfr. § 76, stk. 2.

Testamenter, som før lovens ikrafttræden er konfirmeret af justitsministeriet, bevarer deres retsvirkning, selv om arveladeren er død efter lovens ikrafttræden, jfr. § 77.

Bestemmelser om båndlæggelse, som før lovens ikrafttræden er konfirmeret af justitsministeriet, kan ikke tilsidesættes, selv om arveladeren er død efter lovens ikrafttræden, jfr. § 78, stk. 2.

Bestemmelser om båndlæggelse for arvelade-

rens enke bevarer sin gyldighed, hvis den er konfirmeret før lovens ikrafttræden, selv om arveladeren er død efter dette tidspunkt, jfr. § 78, stk. 3.

Af selve hovedreglen følger, at hvis en ægtefælle ved lovens ikrafttræden hendsidder i uskiftet bo med udarvinger, gælder de gamle regler, således at ægtefællen i tilfælde af nyt ægteskab må skifte med udarvingerne, og ikke ved testamente kan råde over den halvpart af boet, som skal tilfalde den førstafdødes slægtninge. Dette er en følge af, at hensidder i uskiftet bo er sket før den nye arvelovs ikrafttræden.

I de afsluttende paragraffer, §§ 79-81 findes i § 79 bestemmelse om, at de gældende regler om selvejerbønderes testationsret, der nu gælder alle landbrugere bortset fra sædegårdsejere, forbliver i kraft, og at dette også gælder den særlige testationsret for sædegårdsejere.

§ 80 giver en fortegnelse over de ældre love, som ophæves ved den nye arvelov, og § 81 bestemmer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kgl. anordning kan sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som forholdene i disse tilsiger. *M. Hesselbjerg.*

Manglebrættet

Af *Kirstine Hofmansen*

DET KNIRKEDE i det gamle bræddegulv, der var slidt af flere generationers fodtrin. Det var længe siden, man havde været i denne stue, ja, i denne gård. Men denne knirkende lyd kaldte minder frem fra barneårene, da manglebrættet hang på den kalkede væg, og spinderokken og den gamle lænestol stod nedenunder. Nu var det hele borte, og ved væggen stod radiobordet. Ved at erindre manglebrættet fløj tankerne til et andet fint udkåret bræt, der hang i det gamle brøstfældige hus, over hvis tomt traktoren har brummet i flere år. Brættet findes endnu. Havde man dengang spurgt den gamle kvinde, hvem der havde snittet det, havde man måske vidst det nu. Og – måske alligevel ikke. Tankerne flyver og standser ved den aften i halvhelligdagene, da den gamle kone havde rejst sig på albuen derhenne i stolpesengen, og mens tællelyset sendte sine flakkende skygger hen over vægge og loft, fortalte om sin far, der som alle andre stavnsbundne, unge bønderkarle på den tid af herremanden blev udtaget til soldat.

Faderen var efter endt værnepligt endelig kommet tilbage og meldte sig i den anledning hos

ham, som i sin tid havde udskrevet ham, kammerherren på Rydhave, der noget bøs modtog den unge mand og sagde, idet han pegede på hesten: »Den er blevet small!« Den unge mand, der var træt og sulten efter en lang ridetur, svarede sin høje overordnede: »Det er A osse«, men dette svar kostede ham yderligere otte års krigstjeneste. Hvorom alting er: Hendes far blev gift i en sen alder og bosatte sig i Trandum Skovby, hvor han døde nogle år efter.

Den gamle kvinde tav med et par langtrukne »Åja – åja«. Der var måske mere, hun ville have fortalt, men så lød der tunge trin udenfor døren. Der skulle så rettes på puden og på hovedtørklædet. Lyset skulle »brånes« og kanden sættes ind i ovnen i bilæggeren. Da der henne fra døren lød: »Godaften og glædelig fest«, var nutiden atter rykket nær. Når man i dag står og ser på manglebrættet, spørger man sig selv: Har han, soldaten, der opholdt sig så mange år i det fremmede, snittet dette – eller hvem? – men det gamle ormstukne bræt er tavs.

Glædelig jul!

Slægtsgårdsarkivet ønsker alle i Danmarks gamle slægtsgårde en glædelig jul og et godt nytår med tak for 1967.

P. K. Hofmansen.

Eller er dette det bræt, som Sejer Jespers vandrede med derude på heden, på sin ungdoms kirkevej, når tankeforvirringer som gammel mand undertiden greb ham, så han troede sig i sin ungdom og gik og spurgte efter Anne – hende, som han for de mange år siden lod fare for at vinde gård og penge?

Men så må man længere tilbage i tiden og følge med Sejer ind i nordstuen på Vasegården et par måneder efter, at han var blevet enkemand og efter tidens skik allerede var ved at forberede sig til ny bejlerfærd. I det øjemed havde han fra sine hemmelige gemmer taget et manglebræt frem. Det var et fint arbejde. Det vidnede om mange timers flid samt kærlige tanker til hende, hvis navn aldrig kom til at pryde det. Som Sejer stod denne sene novemberdag, var det for ham, som om han havde været borte i mange år og nu pludselig havde fundet sig selv igen. Så underligt igen at stå med dette bræt, der havde ligget på kistebunden siden den dag, han byttede stillingen som avlskarl på Aaholm til at blive selvejerbonde på Vasegården. Denne stilling krævede, at han måtte gifte sig med den aldrende enkekone Maren Jespers. Og tilnavnet Jespers blev snart overført på Sejer, da hans kone i daglig tale beholdt sin første mands navn. Der blev vel nok hist og her skumlet over dette ægteskab, men Sejer var en flot karl, der nok kunne føre sig som selvejerbonde, og den aldrende kone forsøgte efter bedste evne at holde trit. Men hun blev gammel, så Sejer måtte betale selvejertitlen med sine bedste ungdomsår.

Sejer stod stadigt med manglebrættet. Det var, som han ikke kunne slippe det igen. Han så sig selv som et ungt menneske sidde i Aaholms staldkammer og arbejde med det, hver gang lejlighed gaves. Anne Eriksdatter ville ikke være blevet overrasket den dag, han var kommet med brættet og friet til hende. Det hændte ofte, han måtte stikke brættet til side, når de andre karle kom ind i kammeret, for var der noget, som kunne give anledning til stiklerier, var det dette at skære et manglebræt ud. Det var ensbetydende med, at vedkommende gik i giftetanker.

Sejer strøg nænsomt hen over brættet for at fjerne noget af det støv, der i tidens løb havde lagt sig over det. Han så for sig et ungt, kønt pigeansigt. Han så hende i legestuerne, hvor han snart opdagede, at der var andre end han, der syntes om Anne. Men han så også, at Anne kun så efter ham. Han så hende, når de om søndagen trådte den lange kirkevej over heden, og der mødtes med andre unge. Da kunne det hælde, at de på hjemvejen tog en rask tagfat ude på de ensomme veje, og så skulle de følges med den, de indhentede. Det skulle nok altid mage sig sådan, at det blev Anne og ham, der kom til at følges ad. Sejer sukkede dybt – hvorfor blev det ikke Anne og ham, der kom til at følges ad gennem livet?

SEJER HAVDE SAT SIG på kistelåget, mens han vedblev at stryge henover brættet. Det var nok den store gård, der havde blændet ham. Han tænkte tilbage på den skønne sommeraften, da tågen var begyndt at lejre sig over mosen og engene, og han havde taget brættet frem for at gøre det færdigt, men uden at han havde anet det, var hans fader kommet ind i kammeret. Han bød godaften, mens Sejer hurtigt fik brættet lagt til side. Han kunne nok mærke, at faderen havde noget særligt på hjerte, men han begyndte dog at tale om det skønne sommervejr, om høsten og meget andet. Da disse emner var udtømt, kom hans virkelige ærinde. »Ved du, at Kræn Jespers er død?« – »Kræn Jespers«, Sejer studsede, hvad kom det ham ved? »Ja – hvad«, svarede han, »de er jo også ved at være hen på tiden både Kræn og Maren.« »Ja, Maren er da den yngste«, indskød faderen, og han vedblev: »Maren mangle nu en dygtig avlskarl, og hun har haft bud hos mig angående dette, om du ville overtage pladsen til flyttedag«. Faderen tav lidt, men fortsatte så atter: »Maren har jo ingen børn, og gifter hun sig igen, bliver det et godt bid til den heldige«. Sejer mente, at dette held var der vel måde med; der var vist ikke mange, der løb træskoene i stykker for at fri til Maren. »Ja, ja«, svarede faderen, »det at blive selvejerbonde falder ikke i enhver mands lod«. Sejer svarede ikke mere, og faderen gik, men Sejer var dog ikke forblevet helt upåvirket af faderens snak.

Det kunne hælde, at han de følgende dage, når han var i marken, lod blikket glide over mod den kant, hvor Vasegården lå. Det var en betroet plads at blive selvstændig avlskarl på den store gård. Foreløbig gik tankerne ikke videre.

Den dag, han var ovre for at træffe aftale med Maren om lønnen, kom det ham for, at Maren havde andre tanker; men den tanke at gifte sig med den aldrende kvinde var ham helt fremmed. – Nej, det var Anne. – Hvorfor havde han ikke arbejdet med brættet siden den aften, faderen havde været der? – Alle de tanker, der i den følgende tid brødes i ham, kunne han ikke siden gøre sig rigtig klar. Anne og han mødtes som sædvanlig i legestuen og på kirkevejen. Men så begyndte han at blive hjemme fra kirken. Anne havde set lidt spørgende på ham, da han i to søndage ikke havde været på kirkevejen, og hun tilfældigt traf ham inde hos høkeren, der førte Sejers nye plads på tale. Anne havde nok hørt om det, men at det var afgjort, vidste hun ikke.

Anne gik, da hun havde fået, hvad hun skulle have, men Sejer indhentede hende, og de fulgtes ad uden rigtig at kunne få en samtale i gang. Men da de skiltes ved Aaholm, tog han Annes hånd til afsked, idet han sagde, at han jo nu snart flyttede lidt længere bort. »Ja, bliv nu ikke helt borte«, faldt Annes svar. Det skulle vel være en

spøg, men han anede en egen betoning i stemmen. De stod begge ligesom tøvende overfor hinanden, men så vendte Anne sig, og hver gik til sit.

Den aften tog Sejer manglebrættet frem for at gøre det helt færdigt; men næppe havde han sat sig, før husbonden kom og meldte, at der var kommet bud fra Maren Jespers, om Sejer ville indfinde sig samme aften, da hun havde noget at tale med ham om angående bedriften. Sejer lagde noget tøvende brættet til side, og han gik og fumlede en del, inden han kom afsted.

Kort efter kom flyttedagen.

Nogle søndage derefter havde de unge på den lange kirkevej noget meget vigtigt at tale om. Den nye avlskarl på Aaholm havde fra ganske pålidelige kilder hørt, at der den følgende søndag skulle fejres troløvelse med Sejer og Maren Jespers. Husbondefolkene samt trompeteren, der opholdt sig på Aaholm, skulle overvære stadsen. De unge fniste og lo. Det var en rigtig studehandel, hørtes fra en af dem. – Ja, sådan at blive gift med sin oldemor, kom det fra en anden. – Det er gården, han gifter sig med, kom det fra en tredie, og så fremdeles. Men der var en, som ikke snakkede og ikke lo. Det var Anne. Bleg og stiv gik hun sammen med de andre piger og hørte på snakken. En af karlene råbte til hende, idet han strøg tæt forbi: »Du, Anne, hvem skal du nu følges med!« – »Pas du dig selv«, kom det kort fra hende, og ingen talte mere til hende på hjemvejen.

Nogle søndage derefter kunne præsten indføre i kirkebogen: Kopuleret Sejer Sejersens og Kræn Jespersens enke Maren af Vasegården.

Der for en kuldegysen gennem Sejer, der nu først opdagede, hvor koldt det var i den store stue med dragkister og andre kister langs de hvidkalkede vægge. Blæsten tudede i vinduerne og dørsprækkerne. Der sneg sig en følelse af uendelig tomhed ind over ham. En gang før havde en lignende fornemmelse grebet ham. Det var den dag, han fra Vasegårdens udmarker havde set Annes bryllupsoptog køre til sognets kirke. Da havde han i flere dage været tavs og indesluttet, tvær og mut overfor Maren og kun svaret med enstavelsesord.

Sejer rejste sig og forsøgte at drage tankerne tilbage fra deres togt i fortiden. Tanken på hans forestående bejlerfærd var i øjeblikket trængt helt tilbage. Endnu en gang lod han hånden glide hen over brættet, idet han sagte hviskede hen for sig: »Nej, nej, det kan jeg ikke give til andre«.

Manglebrættet fik atter sin plads på kistebunden, indtil det en dag blev taget frem af en gammel mand med matte, fjerne øjne, der ikke kunne gennemtrænge den grå tåge, der syntes at have lagt sig over den tilbagelagte livsvej. – Kun der, langt ude på hans ungdoms lange kirkevej, skimtede han en lysning.

Man ser atter på det gamle bræt. Mon det samtykker? – eller måske har det en anden historie.

Jomfru Marias blomster

Af Julie Rask

DEN HELLIGE MARIAS TÅRER

I forne tider kaldte man den Friggas tårer, men ved kristendommens komme her til landet blev Friggas navn ombyttet med jomfru Marias, og vist er det, at bitrere tårer har nok ingen mor fældet over sit barn, end dem Maria måtte græde over sin søn hin langfredag, da hun stod under hans kors derude på Golgathas banke. Man har også kaldt den ved det smukke navn himmeldug, og i dag hedder den soldug (*drosera rotundifolia*). Men de små, klare dråber, der altid ligger på dens blade og stråler i solen som diamanter, har nu intet med dug eller tårer at gøre, idet de består af en sejt, slimet masse, som har sin bestemte funktion. Soldug hører nemlig til de insektædende planter, hvoraf vi har tre slags i Danmark, – de to andre hedder vibefedt og blærerod, – og når insekter og andre smådyr kommer og sætter sig på et af bladene for at drikke i den tro, at dråberne består af vand, bliver de hængende fast i den klæbrige substans, og så sker der endvidere det mærkelige, at de mange kirtelhår, der sidder i bladranden, bøjer sig indad som fangarme og omslutter dyret, og samtidig ruller bladet sig sammen om sit bytte, som nu er hjælpeløst fanget. Deraf navnet fluefanger, som man også har brugt meget til soldug. Så fortærer planten simpelthen dyret, og vil man spørge, hvorledes den lille soldug kan fordøje det, så er forklaringen den, at planten i sig har et stof, der svarer til den syre og pepsin, som både mennesker og dyr har i deres mavesæk for at kunne fordøje føden! Ja, naturens husholdning er forunderlig. Det syntes også alkymisterne i gamle dage. De betragtede denne himmeldug som »et stort Guds mirakel«, siden den aldrig tørrede væk, og derfor anvendte de den i deres hemmelige guldmagerværksteder i deres forsøg på at forvandle jern til guld.

JOMFRU MARIAS SENGEHALM.

Kært barn har mange navne, gul snerre (*Galium verum*) har over fyre! Alene det siger os en hel del om planten og dens betydning for mennesker ned gennem tiderne. I hedenskabets tid var den helliget Freja, kærlighedens og frugtbarhedens gudinde. Derfor troede man, at et bundt af plan-

ten, lagt i barselkvindens seng, kunne formindske fødselsveerne for hende. Og så har den forøvrigt også været anvendt som sengehalm af fattige mennesker og sikkert frembudt et blødt og i hvert fald et sødt duftende leje, som man nok kunne have undt den hellige Guds Moder, da hun var henvist til en seng af hø og strå hin julenat i Bethlehems stald. Hvem ved, om det ikke også kunne have dæmpet veerne lidt for hende i smertenstimen? Men det sagde man ikke højt, det nøjedes man med at tænke, nu da kristendommen, i hvert fald officielt, havde afløst hedenskabet!

Gul snerre har man brugt på samme måde som soldug og vibefedt, nemlig ved tykmælks- og ostefremstilling, idet den får mælken til at løbe sammen. Deraf navnet Galium, som på græsk betyder løbe (osteløbe) og verum, som betyder ægte. Virkelig (eller sand) mælkølbe er da også et af plantens urgamle navne. På grund af blomstens duft har man også kaldt den honningurt. Og det poetiske navn aftenduft har den måske fået, fordi den dufter stærkest om aftenen, når duggen falder. Skærsøde er et andet af dens kælenavne, et navn, som den dog må dele med adskillige andre blomster. Man har brugt gul snerre som ølkrydderi og til at farve uldgarn med, deraf navnet farveurt, og roden giver en smuk rød farve ligesom flere andre arter af krapfamilien. Lad os lige i forbifarten nævne, at Dannebrog skal være kraprød for at have den helt rigtige farve.

Som lægeurt har gul snerre fundet stor anvendelse både i den humane og i den veterinære medicin. Adskillige læger har hævdet, at den var virksom mod epilepsi og hysteriske kramper samt mod næseblod, og et afkog af blomster og blade blev anset for at være urin- og sveddrivende. Til syge køer har man brugt den, når der var blod i urinen.

Men så er der endnu et par navne, som vi vil standse ved, nemlig klammerurt og trættegræs. I sit store værk »Flora Danica« skriver Kristian den Fjerdes livlæge, Simon Paulli, i 1648 følgende: »Bønderne har i disse, saavel som ogsaa udi andre Lande hafue den vrang Meening oc Tro om denne Urt, at om nogen er i noget Gilde, Giestebud eller Værskab, oc denne Urt blifuer lagt under hannem, saa at hand sidder paa den, indtil den blifuer varm, da skal den samme, som sidder paa den, strax komme i Klammerij. Det samme troe de ocsaa at skee, om man vil legge den paa en Kackelofu, til den blifuer varm oc begynder at ville gifue Røg fra sig, da skulle huer anden aff dennem, som i Stuen ere tilstede, endeligen komme til at drages udi Haare oc slais.« Denne overtro kendes ogsaa fra de andre skandinaviske lande. Men mon det dog ikke snarere er den spiritus, der drikkes ved gildet, som forårsager slagsmålet, end klammerurten? Navnet er dog vist

en forvanskning af klamreurt (man har ogsaa navnet klavregræs), som man engang har kaldt flere af krapfamiliens medlemmer, fordi de har modhager og hænger i folks tøj, måske ogsaa, fordi de klavrer på gærderne og klamrer sig til omkringstående planter. Og angående trættegræs, da skal det nok snarere være trættegræs, fordi det, som ovenfor nævnt, bruges ved tillavningen af tættmælk, d.v.s. tykmælk. Så er der rammet en pæl gennem den overtro om klammeriurt.

Jomfru Marias sengehalm har lige fra oldtidens dage spillet en stor rolle i bondebefolkningens daglige tilværelse, men nu har alt dette forandret sig. Nu lever den sin stille og nøjsomme tilværelse, mest på de magre jorder og ved grøftkanten. Dens gule farve og søde duft tiltrækker sig dog ofte vor opmærksomhed. Og vi hilser den med et venligt nik, mens vi haster forbi.

MARIAKÅBE.

Man kalder den ogsaa Vor Frues kåbe, og når man betragter himmeldronningen i sit folderige gevandt på de gamle, skønne kalkmalerier i vore kirker og i den kirkelige kunst i øvrigt, så er der virkelig noget, der minder om bladene på den smukke plante, der nu i daglig tale kaldes løvefod, og som hører til rosenfamilien. Og når man så erindrer, at løven er dyrenes konge og rosen blomsternes dronning, ja, så må man erkende, at den lille mariakåbe er af høj byrd! I middelalderen kaldte man den ogsaa alkymisturt (dens græske navn er alchemilla), og det siger os, at det var en af de planter, som guldsmagerne var interesseret i. De troede nemlig, at den vanddråbe, der som oftest står i de dybe, håndlappede blade, og som er sivet ud af bladrandens tænder, måtte have noget magisk ved sig, siden den ikke fordampede, og følgelig måtte kunne bruges ved fremstillingen af guld i deres hemmelige laboratorier ligesom solduggens dråber. Ja, det var måske selve den »quinta essentia«, det femte element, som kunne forvandle de uægte metaller til det pure guld og give mennesket sin tabte ungdom tilbage!

Et andet gammelt navn til løvefod er synau eller sinau, som betyder »den stadigt duggede«, netop på grund af ovennævnte vanddråbe. Herhjemme er den af en eller anden grund ogsaa blevet kaldt Jacobs drøm.

Indenfor folkemedicinen har den haft en fremtrædende plads. Den er meget garvesyreholdig og har derfor været anvendt mod mavesår, diarré og anden »indvendig skade«, som Henrik Smid skriver i sin lægebog af 1546, og »bladene benyttes som plaster til hede svulster, hvad enten disse er åbne eller ikke«. Ogsaa til indvendige sygdomme hos heste har man gjort brug af den.

Artiklen er af pladshensyn en anelse forkortet.

LANDHYPOTEKFORENINGEN FOR DANMARK

yder lån mod pant i grund-, industri-, gartneri- og landbrugsejendomme overalt i Danmark. I hovedstadsområdet og købstæderne dog kun mod pant i gartneri- og landbrugsejendomme.

Finansieringsproblemer ved generationsskifte, ejendoms køb, sammenlægning af ejendomme, byggeri, besætningsforøgelse og anskaffelse af inventar løses ved optagelse af et hypotekforeningslån. De af foreningen bevilgede lån må med tillæg af foranstående behæftelsers restgæld ikke overstige 75% af den vurdering, der er lagt til grund for lånet. Nærmere oplysning om foreningens udlånsvirksomhed fås ved henvendelse til advokater, pengeinstitutter, foreningens vurderingsmænd og kontor samt nedennævnte repræsentanter:

Hjørring amt - gdr. Karl Lunden, »Stubdrupgaard«, Brønderslev, tlf. Brønderslev (088) 2 14 27.

Ålborg amt - gdr. Poul Voetmann, »Marienborg« pr. Arden, tlf. (085-6 31 11) Rostrup 95.

Thisted amt - gdr. E. Balle Christensen, Ø. Assels, tlf. (077-8 61 11) Ø. Assels 87.

Viborg amt - sognefoged P. Sørensen, Kvorning pr. Hammershøj, tlf. Hammershøj (064) 5 13 15.

Randers amt (+ Samsø) gdr. Aage Pedersen, »Damgaard«, Fjeldsted pr. Mariager, tlf. Mariager (085) 4 14 16.

Århus og Skanderborg amter - gdr. Rasmus Jensen, Vengelund pr. Skanderborg, tlf. (06-18 61 11) Nørre Vissing 50.

Ringkøbing amt - gdr. Mads Søgaard, »Bastrupgård«, Asp pr. Struer, tlf. (074-3 31 11) Vejrum 99.

Vejle amt - Holger G. Jensen, Givskud pr. Jelling, tlf. (0581) Givskud 17.

Ribe amt - gdr. Christian Jensen, »Tangegaard«, Gørding, tlf. Gørding (051) 7 81 42.

Sønderjyllands amter - gdr. Hans Iversen, »Grønvang«, V. Sottrup, tlf. V. Sottrup (044) 6 74 79.

Odense amt - proprietær Erik Andersen, Lundsgaard pr. Guldbjerg, tlf. Særslev (09) 84 12 52.

Svendborg amt - gdr. N. J. Rasmussen, Ellørup, Gudbjerg Sydlyn, tlf. Hesselager (09) 25 10 86.

Københavns, Frederiksborg og Holbæk amter (+ Samsø) gdr. agronom Hølge Larsen, »Tjebberupgaard« pr. Holbæk, tlf. Holbæk (03) 43 24 27.

Sorø amt - gdr. Thorkild Jensen, »Toftegaard«, Døjringe, tlf. (03 607) Bromme 212.

Præstø amt - gdr. P. Geert-Jørgensen, »Sneseregaard«, Snesere, tlf. (03 765) Tappernøje 158.

Maribo amt - proprietær Thougard Olesen, »Gurrebygaard«, Søllested, tlf. (03 941) Søllested 39.

Bornholms amt - ingeniør Holger Dam, Nybyvej 65, Aakirkeby, tlf. (03 974) Aakirkeby 363.

Foreningens brochure tilstilles på forlangende.

Et hypotekforeningslån – optaget i låntagernes egen forening – er det sekundære lån

Fotokopiering!

Manuskripter, originaldokumenter, attester, matrikelkort etc. fotokopieres.

Størrelse 21 × 30 cm: 1,50 kr. pr. kopi.

Størrelse 22 × 36 cm: 1,75 kr. pr. kopi.

Rabat ved større bestillinger!

Slægtsgaardsarkivet.

Det kgl. Bibliotek.

København K.

Daggamle kyllinger – grise og gylte.

Gør indkomsten større ved opdræt af slagtekyllinger. De bedste daggamle kyllinger af fineste avlscenterafstamning – Pl. Rock – leveres i små og meget store partier til rimelig pris.

Faste rugeægsløverandører søges.

Sortbrogede grise og gylte til salg fra avlscenter.

Hans og Oluf Jensen, Birkum pr. Fraugde, Fyn.

Tlf. Davinde 76 (09) 97 25 11.

FYENS STIFTS KREDITFORENING

ODENSE

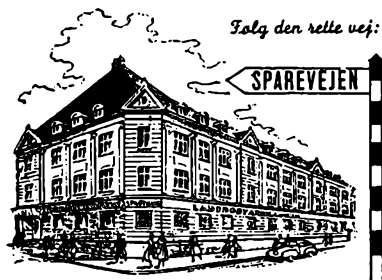
Mageløs 2 – Telf. 11 77 77

Uopsigelige lån i alle arter af faste ejendomme i Fyens Stift.

Cirkulerende kasseobligationer ca. 1,7 milliard kr.

Umyndiges og offentlige midler kan anbringes i foreningens kasseobligationer. Obligationer indskrives og opbevares vederlagsfrit (dog mindst 10.000 kr.)

Notering på navn er ikke nødvendig.

LANDBOSPAREKASSEN I VEJLE

Kirkegade 25 . Telefon 87

SØNDERJYLLANDS
KREDITFORENING

HADERSLEV

ANDELSBOGTRYKKERIET
i Odense

55 afdelinger er parat
til at hjælpe Dem

Den store sparekasse giver de store fordele

Det er derfor nærliggende at gå i

SPAREKASSEN FYN

Den almindelige Brandforsikring

for Landbygninger, oprettet ved Kongelig Anordning

af 1792

HOVEDKONTOR: STORMGADE 10 . KØBENHAVN K. CENTRAL 1100

Provinshypotekforeningen for Danmark

Øster Allé 31

KØBENHAVN Ø

yder uopsigelige 2. Prioritetslaan i Landejendomme

og Beboelsesejendomme overalt i Danmark